

YTREVATN

Saula Plan
167 Lingsvang m. fl.
T. Fidnes
Suldal.

- 4 -

4 RESULTATER

I august 1983 ble seks av de tolv planlagt regulerte vatna prøvefisket. Disse var Skardavatn, Reinsvatn, Ytrevatn, Stølsvatn, Risvatn og Grinsvatn.

4.1 Vannkvalitet.

Berggrunnen i de berørte nedbørsfeltene består av sure dypbergarter i de høyeste partiene. Dette er rester av skyvedekket og under dette er det et lag lite omdannede kambro-siluriske sedimentbergarter. Under her igjen og i dagen i de lavere deler av nedbørsfeltene er det grunnfjell. Både de sure dypbergartene og grunnfjellet er tungt oppløselig og gir næringsfattig og surt avrenningsvatn. Kambro-siluren er kalkrik og lettere forvitterlig.

Resultatene fra analysen av vassprøvene fra de undersøkte vatna er gitt i tabell 1.

Tabell 1. Kjemiske parametre i vassprøver tatt
16. - 18.08.1983.

VATN	pH	EL. LEDN.EVNE (20°C) µS/cm	ALKALINITET (pH=4,5) mmol/l	KALSIMUM mg/l	ALUMINIUM µg/l	FARGE mgPt/l
Skardavatn	5.45	5.75×10^{-6}	< 0.06	0.25	27	5
Reinsvatn	5.00	14.70×10^{-6}	< 0.06	0.28	93	15
Ytrevatn	5.60	8.15×10^{-6}	< 0.06	0.53	34	10
Stølsvatn	5.51	8.02×10^{-6}	< 0.06	0.30	39	10
Risvatn	5.49	8.92×10^{-6}	< 0.06	0.30	44	10
Grinsvatn	5.47	7.19×10^{-6}	< 0.06	0.35	41	20

Surhetsgraden er lavest i Reinsvatn (5,0) som også har lavt kalsiuminnhold. Ytrevatn har høyeste pH-verdi (5,6) og omtrent dobbelt så høyt kalsiuminnhold som Reinsvatn. Ellers ligger pH på omkring 5,5 i de andre vatna. Ytrevatn og Stølsvatn har en høydeforskjell på ca. 1/2 meter og har forbindelse gjennom et smalt sund. Likevel var

det klare forskjeller i vannkvaliteten, kalsiuminnholdet i Ytrevatn var omtrent dobbelt så høyt som i Stølsvatn. Dette kommer av at nedbørsfeltet til Ytrevatn er lite og har et forholdsvis stort innslag av kambro-silur-bergarter, mens nedbørsfeltet til Stølsvatn er dominert av sure dypbergarter.

Generelt for hele området har avrenningsvatnet lavt kalkinnhold og lav alkalinitet, altså er bufferkapasiteten overfor sur nedbør dårlig. Med unntak for Reinsvatn ligger surhetsgraden over faregrensa for overleving hos egg og yngel av aure. Hos voksen fisk er det oppløst aluminium som representerer den farligste giftvirkningen i surt vatn. Bare i Reinsvatn var aluminiumkonsentrasjonen så høy at den representerer noe fare.

4.2 De enkelte vatn.

SKARDAVATN (674 m o.h., 12 ha).

Skardavatn ligger ca. 1 1/2 times gange på god sti fra Hamrabø. Vatnet er omgitt av lave, men tildels bratte knauser som er skogkledte (bjørk). Skogen har frodig undervegetasjon og det er en god del myr i nedbørsfeltet. Strendene er stort sett vanskelig tilgjengelig og vatnet er djupt. Gytemulighetene er gode i innløpsosene.

Ved prøvefisket 16. august 1983 ble det på ei fangstnatt med 1 1/2 "Jensen-serie" tatt 83 aurer. Største fisk var 328 g (en hann i stadium 7/2, mer enn 9 år) og gjennomsnittlig vekt var 114,8 g. Fisken var jevnt over av god kvalitet, feit og med rød kjøttfarge. Kondisjonsfaktor var 0,96 i snitt. 50 % av fisken i fangsten var kjønnsmoden.

Analysen av mageinnhold (tabell 2) viser at næringsdyrene var hovedsaklig luftinsekt, stankelbeinlarver og fjørmyggglarver/pupper. Dette er sannsynligvis et noe utypisk bilde fordi det

YTREVATN (700 m o.h., 24,5 ha).

Ytrevatn ligger 1 1/2 - 2 times gange fra Tengesdal. Terrenget er tildels bratt og tungt å gå i. Vatnet ligger på grunnfjell, men nedbørsfeltet har forholdsvis stort innslag av kambrosilur. Dette er årsaken til at vasskvaliteten er den beste av de vatna som er undersøkt (tabell 1). Rundt vatnet er det nakne eller lyngkledte knauser. I vestenden er det myr og ei frodig elveslette. Det er store grunnområder i vatnet.

I innløpselva er det gode gytemuligheter.

Ved prøvefisket den 17. august 1983 ble det brukt en innsats på en "Jensen-serie" ei fangstnatt. Resultatet ble 21 aurer. Garna ble satt under ugunstige forhold og ble derfor dårlig plasserte. Bedre plassering ville sannsynligvis gitt større fangst. Største fisk var 252 g (ei ho i stadium 7/2-3). Den gjennomsnittlige vekta var 136 g og kondisjonsfaktor var 1,02 i snitt. Omkring halvparten av fisken var kvit i kjøttet, mens resten var lyserød eller rød. Kvaliteten var fin.

Mageinnholdet i 15 fisk var som vist i tabell 3.

Tabell 3. Mageinnhold i 15 fisk fra Ytrevatn, 17.8.1983.

Næringsdyr	Fjærmyggpupper	Vårfluelarver	Døgnfluelarver	Vasskalvlarver	Linsekreps
Volumprosent	20	56	12	4	8

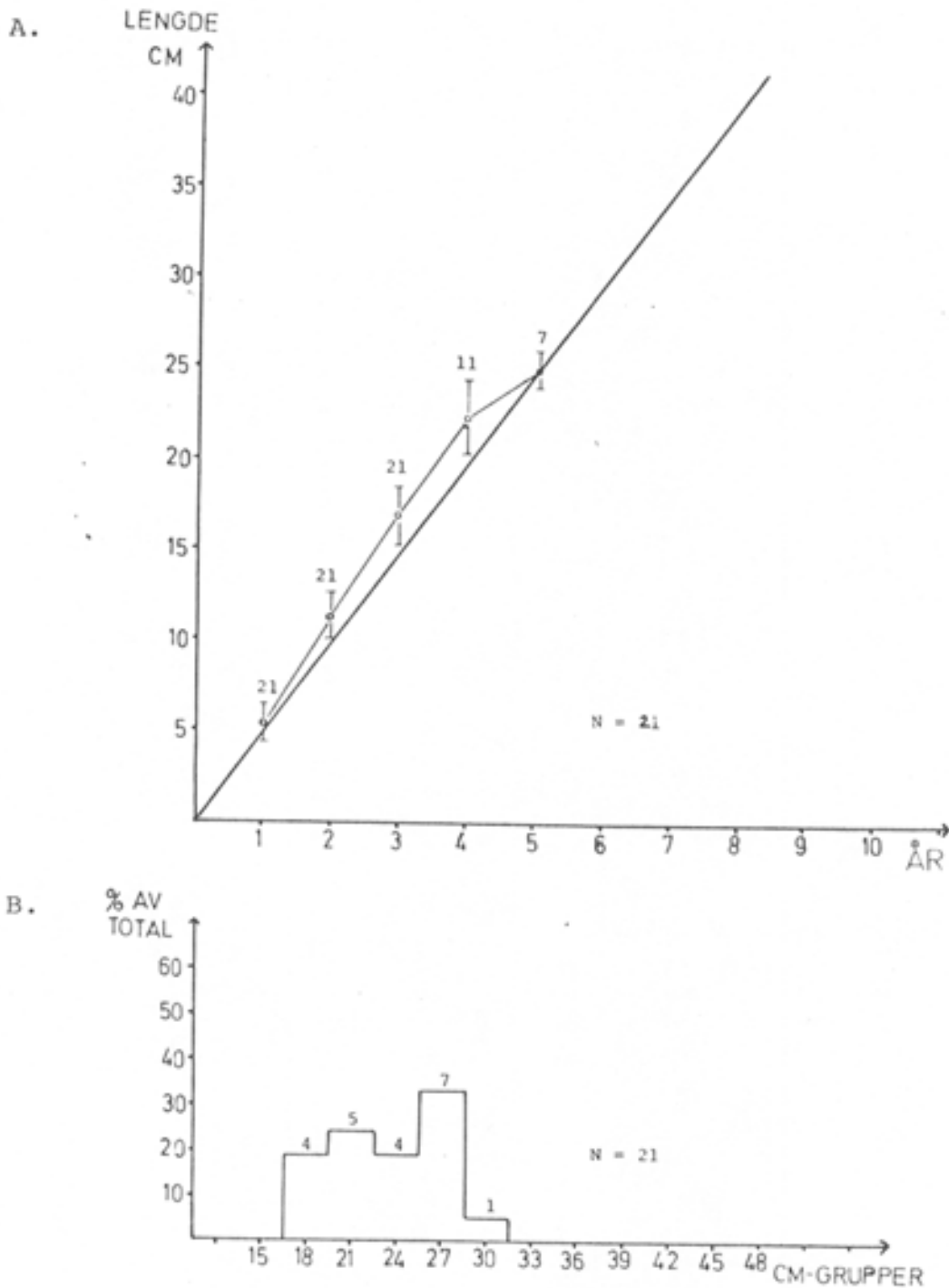
Næringsutvalget var altså overveiende bunndyr, men linsekreps

forekom i vel halvparten av fisken. Vatnet må karakteriseres som produktivt med sine store grunnområder.

Materialet er noe tynt, men lengdeveksten (figur 2A) ser ut til å være god opp mot 25 cm. Lengdefordelinga (figur 2B) gir inntrykk av en god bestand. Ingen av fisken i fangsten var eldre enn 5 år. Omlag halvparten av fisken var kjønnsmoden.

Det virker som om det er balanse mellom rekruttering, næringsgrunnlag og beskatning. Litt kraftigere fiske med garn av omfarene 22-24 vil kunne gi større fisk og bedre kvalitet.

Det blir fisket en god del i Ytrevatn av folk fra Tengesdal, som eier fiskerettighetene her. Ved vatnet ligger det ei hytte som eies av NVE. Vatnet er et godt fiskevatn som er vel-egnet for sportsfiske og garnfiske.

Figur 2. YTREVATN. Aure.

- A. Vekstkurve (gjennomsnittslengde med standard avvik på hvert alderstrinn). Heltrukken strek er "normalkurven" for Vestlandet (5 cm/år). Tallene over punktene angir antall fisk punktene bygger på.
- B. Lengdefordeling i prosent. Fangsten er delt inn i lengdegrupper á 3 cm. Antall fisk i hver gruppe står over søylene.